

ใบความรู้ ตะลือกตอกแตก

การเล่นตะลือกตอกแตก เป็นการละเล่นที่เด็ก ๆ ทั้งหญิงชาย สมัยก่อนนิยมเล่นกันเป็นประจำ เพราะเล่นแล้วสนุกสนาน ตื่นเต้น ต้องใช้ไหวพริบสติปัญญาในการโต้ตอบกันตลอดเวลา

ในการเล่นตะลือกตอกแตก จะเล่นกันกี่คนก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ เล่นกันประมาณ ๖ - ๘ คน แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย เป็นผี ๑ คน ส่วนที่เหลือ เป็นชาวบ้าน เมื่อเริ่มเล่นฝ่ายชาวบ้านจะมายืนรวมกลุ่มกันที่พื้นดินที่เป็นลานกว้าง ฝ่ายที่เป็น “ผี” มายืนหันหน้าเข้าหากัน แล้วทำท่าเคาะประตูปริบพร้อมกับทำเสียง ก๊อก ก๊อก ก๊อก ฝ่ายชาวบ้านพูดว่า “ตะลือกตอกแตก มาทำไม” แล้วมีการโต้ตอบกันดังนี้

ชาวบ้าน : ตะลือกตอกแตก มาทำไม	⇒	ผี : มาซื้อดอกไม้
ชาวบ้าน : ซื้อดอกอะไร	⇒	ผี : ดอกจำปี
ชาวบ้าน : ไม่มี	⇒	ผี : ดอกจำปา
ชาวบ้าน : ไม่มา	⇒	ผี : ดอกมะลิ
ชาวบ้าน : ยังไม่ผลิ	⇒	ผี : ดอกกุหลาบ
ชาวบ้าน : ยังไม่ทราบ	⇒	ผี : ดอกแก้ว
ชาวบ้าน : ไม่มีแล้ว	⇒	ผี : ไปดูหนังกันไหม
ชาวบ้าน : เรื่องอะไร	⇒	ผี : เรื่องผีดิบ
ชาวบ้าน : ไม่มีสตางค์	⇒	ผี : จะออกให้

ชาวบ้าน : ไม่มีเสื้อผ้าใส่

⇒ ผี : จะหาให้

ชาวบ้าน : ไปก็ไป.....

ชาวบ้านทั้งหมดก็เดินตามผีไป ๑ รอบ แล้วผู้เล่นคนหนึ่งก็ทำเสียง
หมาหอน

ชาวบ้าน : หมาทำไมจึงหอน

⇒ ผี : มันเห็นผี

ชาวบ้าน : ผมเธอทำไมถึงยาว

⇒ ผี : ฉันไว้ผม

ชาวบ้าน : เล็บเธอทำไมถึงยาว

⇒ ผี : ฉันไว้เล็บ

ชาวบ้าน : หน้าเธอทำไมจึงขาว

⇒ ผี : ฉันผัดหน้า(ทาแป้ง)

ชาวบ้าน : ตาเธอทำไมจึงโป้

⇒ ผี : ฉันเป็นผี

ชาวบ้านตกใจกลัวพากันวิ่งหนีให้เร็วที่สุด ผีก็วิ่งไล่จับถ้าจับใครได้
คนนั้นก็ต้องเป็นผีแทน แล้วก็เริ่มเล่นตะลือกต็อกตักใหม่

การเล่นตะลือกต็อกตัก มีประโยชน์ เด็กได้ออกกำลังกาย
ใช้ไหวพริบ สติปัญญาในการโต้ตอบ บทเจรจาโต้ตอบระหว่างชาวบ้าน
กับผี เป็นการฝึกการใช้คำเรียกชื่อต่าง ๆ คำกริยาอาการ ช่วยให้เด็ก ๆ
สามารถใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้คล่องแคล่วและถูกต้อง

เรียบเรียงโดย โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี